

ВА 207

ОРГАНИЗАЦИОННО ПОВЕДЕНИЕ

Приета: прот. № 14/26.05.2016г.

Лектор: Проф. д-р Галина Куртева

АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Организационно поведение” има за цел да запознае студентите с основните характеристики на поведението на човека и човешките общности в организацията, както и да предостави практически полезни съвети за поведенчески анализ и основни подходи, методи и средства за въздействие върху индивидуалното и груповото трудово поведение. Дисциплината е базова за продължение и задълбочаване на социално-психологическите и поведенчески аспекти в управлението на човешките ресурси. Дисциплината има теоретико-приложен и интердисциплинарен характер и е насочена към задълбочаване на познанията и уменията на студентите в областта на функцията “управление на персонала” и всички функции, свързани с поведението на личността и уменията за самоконтрол. Семинарните упражнения са насочени към създаване на умения у студентите за прилагане на основни подходи, методи и технологии за наблюдение, самонаблюдение, описание и анализиране на поведението на индивида и социалната група, както и на управленското въздействие върху последното. Използват се активни методи на обучение (предимно “работа на малки групи”, „игра на роли”, методът за колективна творческа работа, общи семинар-дискусии, тестове за интелигентност и пр.)

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на дисциплината е да формира знания за това как функционира и се развива организацията като социална система, в т.ч. и на отношенията между хората в процеса на труда при конкретна окръжаваща среда. Знанията, които получават студентите са насочени към следното:

1. Да разберат същността на организационното поведение като като интердисциплинарна област на изследване;
2. Да се запознаят с факторите и процесите, определящи и характеризиращи организационното поведение на индивидуално, групово и организационно равнище;
3. Да научат как, започвайки работа, могат да влияят върху организационните условия, как да се адаптират към тях и при възможност да ги променят;

4. Да разберат същността и значението на мотивацията, като основен двигател на желанието за трудова дейност, както и на механизмите за нейното постигане;

5. Да осмислят значението на съвременните социални, технологически, политически и културни промени за съвременната организация и за поведението на хората в нея.

ПРЕДПОСТАВКИ

Организационното поведение е мултидисциплинарна наука. За усвояване на основните правила и принципни положения, както и за възприемане на приложната страна на знанията е полезно студентите да имат предварително познание за общата теория на мениджмънта, за предмета и основните понятия на социологията, психологията, социалната психология, културологията, теорията на организацията, философията, икономиката на труда и други сродни дисциплини. В лекциите се разглеждат основни теоретически въпроси, структурирани в четири основни модула: въведение и основен понятиен апарат; управление на индивидуалното трудово поведение; управление на груповото трудово поведение; организационно-поведенска среда. Всеки раздел има своя подструктура, където чрез конкретни теми се изяснява съдържанието на въпросите и се формулират задания за семинари и реферати.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Финанси	задължителна	6	30	30	60	30			30	
Счетоводство и контрол	задължителна	6	30	30	60	30			30	
Маркетинг	задължителна	6	30	30	60	30			30	
Бизнес администрация	задължителна	6	30	30	60	30			30	
Международни икономически отношения	задължителна	6	30	30	60	30			30	
Икономика и маркетинг на туризма	задължителна	6	30	30	60	30			30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

ЛЕКЦИИ

МОДУЛ 1: УВОД В ОРГАНИЗАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ

1. Същност, предмет и обхват на Организационното поведение.
2. Етапи в развитието на Организационното поведение.
3. Фундаментални концепции в Организационното поведение.
4. Подходи на Организационното поведение.

МОДУЛ 2: УПРАВЛЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛНОТО ТРУДОВО ПОВЕДЕНИЕ

1. Характеристики на личността (способности, интелигентност, темперамент)
2. Ценности, етика и динамика на индивидуалните различия

3. Социални възприятия (АЗ-ът в организационното поведение; Социален познавателен процес; Причинни характеристики и възприятийни изходи.

4. Организация и личност

4.1. Активация

4.2. Оценка на изявата

4.3. Участие в управлението

4.4. Стрес и неговото управление

4.5. Съветване

4.6. Ограничителни организационни въздействия върху личността

5. Мотивация на индивидуално трудово поведение

5.1. Мотивите и мотивацията

5.2. Мотивация, удовлетвореност и изява

5.3. Ролята на парите (трудовете възнаграждение) като мотиватор

5.4. Видове мотивация към труд. Отношение (нагласа). Ангажираност (съпричастност)

5.5. Мотивиране

5.6. Модифициране на индивидуалното трудово поведение

МОДУЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПОВИТЕ ПРОЦЕСИ И ПОВЕДЕНИЕ

1. Групи. Междугрупови отношения.

2. Групова динамика.

2.1. Социално-групови роли

2.2. Статус

2.3. Социализация

2.4. Власт

2.5. Менторинг

2.6. Организационна политика

2.7. Организационният конфликт

2.8. Конформно поведение

2.9. Фрустрация и агресивност

3. Ръководство и лидерство в групата.

3.1 Концепции за ръководство и лидерство.

3.2 Заместители и усилватели на лидерството. Свр̀хлидерство. МУВ-концепция

3.3 Управленски тренинг

МОДУЛ 4: УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗВИВАЩАТА СЕ ОРГАНИЗАЦИЯ

1. Организации: жизнен цикъл, ефективност и дизайн. Философия на организационното развитие. Съвременни тенденции в дизайна на дл̀жността.

2. Организационна култура: промяна и развитие. Усвояване на организационната култура от персонала.

СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ

1. Семинар: Личност и поведение на индивида в организацията.

2. Семинар: Перцепция, атрибуция, вземане на решение и поведение на индивида в организацията.

3. Семинар: Разработване на примерен модел за “Мотивационен профил на групата”; съставяне на анкетна карта за събиране на необходимата информация

4.Семинар: Мотивационен процес и мотивиране на персонала. Управление на мотивационните процеси - разработване на анкетна карта с мотивационни фактори.

5. Семинар на тема: Личностно израстване, професионална кариера и работен стрес”.

6.Семинар: Групи и групово поведение. Развитие на групата и превръщане на групата в екип.

7. Семинар на тема: Конфликти, преговаряне, междугрупови отношения

8. Семинар на тема: Управление на различията

9. Семинар – дискусия на тема „Автогенният тренинг, фактор за повишаване на нагласата за самооценка и самоконтрол”

10. Семинар на тема „Възможностите на тренинга за формиране на мотивационната нагласа на отделни членове и на цели групи от персонала”

11. Семинар на тема „Ефективно упражняване на власт и влияние”

12. Семинар на тема „Стресът в организацията – проблеми и възможности за намаляване или предотвратяване”

13. Семинар на тема: „Промяна, развитие на организацията и поведение на хората”

14. Семинар на тема „Организационна култура и поведението на индивида”

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебното съдържание е обособено в тематични, самостоятелно разработени модулни компоненти, които изграждат общата архитектура на курса за обучение. Всяка модулна единица е представена чрез теоретична част и допълнителни ресурси, които доразвиват, обогатяват и надграждат самостоятелната подготовка на студентите. Допълнителните ресурси са разписани под формата на презентации, речници, тестове, URL връзки към информационни източници, специализирани сайтове, виртуална библиотека и електронно хранилище. Планирани са: задания за самостоятелна работа, работа с литературни източници, анализ на казус/задача,; решаване на тест; присъствени занятия.

МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ

През семестъра (за редовно обучение):

Два теста и презентация на доклад по избрана тема от проблематиката на дисциплината или анализ на казус. Оформя се обща оценка.

Семестриалния изпит (за редовно обучение)

Тест

Оформяне на оценката от семестриалния изпит (за редовно обучение)

Окончателната оценка се формира от резултатите от проведения семестриален тест (50 %) и оценката от работата през семестъра (50%)

Семестриалния изпит (за задочно обучение)

Тест и курсова работа (доклад на тема от проблематиката на дисциплината или анализ на казус)

Оформяне на оценката от семестриалния изпит (за редовно обучение)

Окончателната оценка се формира от резултатите от проведения семестриален тест (50 %) и оценката от курсовата работа (50%).

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Куртева, Г. Организационно поведение, Експрес, Габрово, 2015г.
2. Паунов, М., М. Паунова, А. Паунов, Организационно поведение, С., 2013;
3. Илиева, С., Ценности и трудова мотивация, С., 2009;
4. Илиев, Й., Управление чрез мотивация, В., 2009;
5. Димитров, Д., Управление на конфликта. С., 2005;
6. Илиев, Й., Умението да мотивираме, С., 2001;
7. Панайотов, Д., Психология на бизнеса, С., 2001;
8. Davis, K. Organizational Behaviour. NY, McGraw-Hill, 1991.
9. Newstrom, J., Davis, K., Organizational Behaviour. IRWIN, 1991;
10. Kreitner, R., Kinicki, A., Organizational Behaviour. Boston, IRWIN, Inc., 1989;
11. Robbins, Stephen P., Judge, Timothy A., Organizational Behavior (16th Edition), Pearson; 2014

ИЗПИТЕН ВЪПРОСНИК

ВА 207

ОРГАНИЗАЦИОННО ПОВЕДЕНИЕ

Лектор: Проф. д-р Галина Куртева

МОДУЛ 1: УВОД В ОРГАНИЗАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ

1. Същност, предмет и обхват на Организационното поведение.
2. Етапи в развитието на Организационното поведение.
3. Фундаментални концепции в Организационното поведение.
4. Подходи на Организационното поведение.

МОДУЛ 2: УПРАВЛЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛНОТО ТРУДОВО ПОВЕДЕНИЕ

1. Характеристики на личността (способности, интелигентност, темперамент)
2. Ценности, етика и динамика на индивидуалните различия
3. Социални възприятия (АЗ-ът в организационното поведение; Социален познавателен процес; Причинни характеристики и възприятийни изходи.
4. Организация и личност
 - 4.1. Активация
 - 4.2. Оценка на изявата
 - 4.3. Участие в управлението
 - 4.4. Стрес и неговото управление
 - 4.5. Съветване
 - 4.6. Ограничителни организационни въздействия върху личността
5. Мотивация на индивидуално трудово поведение
 - 5.1. Мотивите и мотивацията
 - 5.2. Мотивация, удовлетвореност и изява
 - 5.3. Ролята на парите (трудовете възнаграждение) като мотиватор
 - 5.4. Видове мотивация към труд. Отношение (нагласа). Ангажираност (съпричастност)
 - 5.5. Мотивиране
 - 5.6. Модифициране на индивидуалното трудово поведение

МОДУЛ 3: УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПОВИТЕ ПРОЦЕСИ И ПОВЕДЕНИЕ

1. Групи. Междугрупови отношения.
2. Групова динамика.
 - 2.1. Социално-групови роли
 - 2.2. Статус
 - 2.3. Социализация
 - 2.4. Власт
 - 2.5. Менторинг
 - 2.6. Организационна политика
 - 2.7. Организационният конфликт
 - 2.8. Конформно поведение
 - 2.9. Фрустрация и агресивност

3. Ръководство и лидерство в групата.

3.1. Концепции за ръководство и лидерство.

3.2. Заместители и усилватели на лидерството. Свръхлидерство. МУВ-концепция

3.3. Управленски тренинг

МОДУЛ 4: УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗВИВАЩАТА СЕ ОРГАНИЗАЦИЯ

1. Организации: жизнен цикъл, ефективност и дизайн. Философия на организационното развитие. Съвременни тенденции в дизайна на длъжността.

2. Организационна култура: промяна и развитие. Усвояване на организационната култура от персонала.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Куртева, Г. Организационно поведение, Експрес, Габрово, 2015г.
2. Паунов, М., М. Паунова, А. Паунов, Организационно поведение, С., 2013;
3. Илиева, С., Ценности и трудова мотивация, С., 2009;
4. Илиев, Й., Управление чрез мотивация, В., 2009;
5. Димитров, Д., Управление на конфликта. С., 2005;
6. Илиев, Й., Умението да мотивираме, С., 2001;
7. Панайотов, Д., Психология на бизнеса, С., 2001;
8. Davis, K. Organizational Behaviour. NY, McGraw-Hill, 1991.
9. Newstrom, J., Davis, K., Organizational Behaviour. IRWIN, 1991;
10. Kreitner, R., Kinicki, A., Organizational Behaviour. Boston, IRWIN, Inc., 1989;
11. Robbins, Stephen P., Judge, Timothy A., Organizational Behavior (16th Edition), Pearson; 2014